

ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З ОРГАНАМИ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ У ПРОТИДІІ ПОРУШЕННЯМ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

INTERACTION OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES WITH BUDGETARY CONTROL BODIES IN ORDER TO COUNTERACT THE VIOLATION OF BUDGET LEGISLATION

Петрик І.Я., завідувач
відділення актуалізації навчання та практичної підготовки
Інститут з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Львівського державного університету внутрішніх справ

У статті проаналізовано правові норми, на підставі яких взаємодіють правоохоронні органи з органами бюджетного (фінансового) контролю у протидії порушенням бюджетного законодавства. Наголошено, що сучасний стан нормативно-правового забезпечення узгодженої діяльності цих суб'єктів важко визнати належним. Хоча у правових нормах і закріплені окремі механізми взаємодії, однак нормативно-правові акти, в яких були б регламентовані основні засади, форми та методи взаємодії, або застаріли, або взагалі відсутні. Це призводить до негативних наслідків, серед яких і необхідність адміністративними судами у рішеннях у спорах про правомірність дій органів бюджетного контролю відзначати, виходячи за межі своїх повноважень, невідповідність підзаконних норм приписам законів.

Запропоновано скасувати Порядок взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України, затверджений спільним наказом Головного контрольно-ревізійного управління, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури від 19 жовтня 2006 року № 346/1025/685/53, а натомість прийняти інший законодавчий акт. Закріплення основних засад взаємодії правоохоронних органів та органів бюджетного контролю на законодавчому рівні зумовлене не лише важливістю цієї діяльності, але й необхідністю належно регулювати відносини, що можуть безпосередньо впливати на права та обов'язки суб'єктів господарювання, розпорядників і одержувачів бюджетних коштів. Крім того, правовий статус Рахункової палати як незалежного органу бюджетного контролю, підзвітного Верховній Раді України, унеможлиблює закріплення правового механізму взаємодії правоохоронних органів та органів бюджетного контролю на підзаконному нормативно-правовому рівні. Після прийняття відповідного закону (внесення змін до Бюджетного кодексу України) доцільно запровадити практику видання спільних наказів або укладання адміністративних договорів, які б регламентували особливості взаємодії окремих правоохоронних органів та органів бюджетного контролю.

Ключові слова: взаємодія, протидія порушенням бюджетного законодавства, правоохоронні органи, органи бюджетного контролю, Державна аудиторська служба України, Рахункова палата, Державна казначейська служба України.

The article analyzes the legal norms on the basis of which law enforcement agencies interact with budgetary (financial) control bodies in countering violations of budgetary legislation. It is emphasized that the current state of regulatory support for the concerted activity of these entities is difficult to take for granted. Although some legal mechanisms have been enshrined in the legal norms, there are no legal acts regulating the basic principles, forms and methods of interaction, either outdated or absent at all. This leads to negative consequences, among which is the need for administrative courts in deciding disputes about the lawfulness of actions of the budgetary control authorities to note, in fact going beyond their powers, the inconsistency of the by-laws with the prescriptions of laws.

It is proposed to abolish the Order of interaction between the bodies of the State Audit Service, the Prosecutor's Office, Internal Affairs, the Security Service of Ukraine, approved by joint order of the General Control and Audit Department, the Ministry of Internal Affairs, the Security Service of Ukraine, Prosecutor General's Office of October 19, 2006, № 346/1025/685/53, and to adopt a legislative act instead. The consolidation of the basic principles of the interaction of law enforcement and budgetary control bodies at the legislative level is conditioned not only by the importance of these activities, but also by the need to properly regulate relations that can directly affect the rights and obligations of economic entities, administrators and recipients of budget funds. In addition, the legal status of the Accounting Chamber as an independent budgetary control body, accountable to the Verkhovna Rada of Ukraine, makes it impossible to consolidate the legal mechanism of interaction between law enforcement and budgetary control bodies at the legislative and regulatory level. After the adoption of the relevant law (amending the Budget Code of Ukraine), it is advisable to introduce the practice of issuing joint orders or concluding administrative contracts that would regulate the interaction of individual law enforcement and budgetary control bodies.

Key words: interaction, counteraction to violations of budget legislation, law enforcement, budgetary control bodies, State Audit Service of Ukraine, Accounting Chamber, State Treasury Service of Ukraine.

Постановка проблеми. Створення Бюро фінансових розслідувань – центрального органу виконавчої влади, що здійснює діяльність з метою запобігання, попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності (у тому числі й правопорушень, передбачених ст. 210 «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням», ст. 211 «Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону» Кримінального кодексу України, якщо розслідування таких кримінальних правопорушень не віднесене до підслідності Національного антикорупційного бюро України), як відзначають розробники відповідного законопроекту (реєстр. № 1208-2 від 18.09.2019 р.), сприятиме ефективності дій правоохоронних органів у боротьбі зі злочинами у сфері фінансів, оптимізації структури та чисельності цих органів, усуненню дублювання їх функцій [1]. Позитивним є ґрунтовне закріплення у законопроекті форм та механізмів взаємодії Бюро фінансових розслідувань з

іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами та іншими особами (стаття 7 законопроекту). Однак в умовах трансформації системи суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства важливе значення мають питання збереження позитивного досвіду взаємодії цих суб'єктів.

Статистичні дані органів бюджетного контролю свідчать про певну результативність окремих форм взаємодії. Так, органами Державної аудиторської служби України (далі – Держаудитслужба) у 2018 році до правоохоронних органів передано 889 ревізійних матеріалів. За результатами розгляду матеріалів контрольних заходів протягом звітного року розпочато 523 досудових розслідування. Крім того, долучено до кримінальних проваджень 453 матеріали заходів державного фінансового контролю [2]. Отже, актуальним видається дослідження наявних форм і механізмів взаємодії правоохоронних органів та органів бюджетного контролю, їх правового забезпечення в умовах зміни законодавства у сфері протидії бюджетним деліктам.

Стан дослідження. Окремі аспекти взаємодії суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства, зокрема

й узгодженої діяльності правоохоронних органів та органів бюджетного контролю, були предметом досліджень В.Т. Білоуса, О.П. Гетманець, Д.О. Гетманцева, Є.С. Дмитренко, А.Й. Іванського, Ю.С. Назара, В.Л. Оргинського, І.М. Проць, Р.М. Сиймовського та інших науковців. Проте наукового аналізу стану забезпечення правовими нормами взаємодії правоохоронних та контролюючих органів у сфері протидії бюджетним правопорушенням з урахуванням новел законодавства та сучасної правозастосовної практики здійснено не було.

Метою цієї статті є дослідження взаємодії правоохоронних органів з органами бюджетного контролю у протидії порушенням бюджетного законодавства та надання пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правового забезпечення взаємодії цих суб'єктів.

Виклад основних положень. Система суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства має складну структуру, елементами якої є органи публічної влади, наділені повноваженнями здійснювати заходи превенції і припинення таких порушень, а також притягувати до юридичної відповідальності винних осіб. Нормативно-правові акти наділяють такими повноваженнями як органи бюджетного (фінансового) контролю, так і правоохоронні органи. Основні функції органів бюджетного контролю закріплені у фінансово-правових та адміністративно-правових нормах, що зумовлює вибір ними відповідного правового інструментарію під час протидії порушенням бюджетного законодавства – застосування заходів впливу фінансово-правового характеру та заходів адміністративної відповідальності. Діяльність правоохоронних органів однаково спрямована на протидію як кримінальним, так і адміністративним (зокрема, пов'язаним з корупцією у бюджетній сфері) правопорушенням, лише частково – фінансовим. Однак спільний об'єкт впливу – бюджетна делікатність – зумовлює необхідність їх взаємодії навіть попри використання органами бюджетного контролю та правоохоронними органами різних методів та форм протидії порушенням бюджетного законодавства, закріплених у різних галузях права.

Нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері бюджетного (фінансового) контролю, до правоохоронних органів відносять органи прокуратури, служби безпеки, Національної поліції, підрозділи податкової міліції, Національне антикорупційне бюро, інші органи, утворені відповідно до законодавства, які здійснюють правоохоронні функції (п. 3 Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами [3]), а відповідно до глави 17 Бюджетного кодексу України повноваженнями у сфері бюджетного контролю наділені Верховна Рада України, Комітет Верховної Ради України з питань бюджету, Рахункова палата, Міністерство фінансів України, місцеві фінансові органи, органи Державної казначейської служби та Державної аудиторської служби, Верховна Рада і Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві ради та їх виконавчі органи, місцеві державні адміністрації. Крім того, головні розпорядники бюджетних коштів та розпорядники нижчого рівня, які мають свою мережу розпорядників та одержувачів, здійснюють контроль щодо відповідних учасників бюджетного процесу [4, с. 246].

Найбільш інтенсивно взаємодія відбувається між правоохоронними органами та Державною аудиторською службою України. У Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [5] зазначаються основні форми та підстави такої взаємодії, якими є передання інформації правоохоронним органам та проведення ревізій працівниками Держаудитслужби за зверненням цих органів. Так, відповідно до:

– ч. 2 ст. 8 орган державного фінансового контролю розглядає листи, заяви і скарги громадян про факти порушення законодавства з фінансових питань. Звернення,

в яких повідомляється про крадіжки, розтрата, недостачі, інші правопорушення, негайно пересилаються правоохоронним органам для прийняття рішення згідно з законодавством;

– ч. 2 ст. 12 працівники органу державного фінансового контролю зобов'язані у разі виявлення зловживань і порушень чинного законодавства передавати правоохоронним органам матеріали ревізій, а також повідомляти про виявлені зловживання і порушення державним органам і органам, уповноваженим управляти державним майном;

– ч. 3 ст. 12 у разі вилучення документів у зв'язку з їх підrobкою або виявленими зловживаннями працівник органу державного фінансового контролю зобов'язаний негайно повідомити про це правоохоронні органи;

– ч. 5 ст. 11 позапланова виїзна ревізія проводиться органами фінансового контролю у разі надходження доручення щодо проведення ревізій у підконтрольних установах від органів прокуратури, органів доходів і зборів, Національної поліції, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України, в якому містяться факти, що свідчать про порушення підконтрольними установами законів України, перевірку дотримання яких віднесено законом до компетенції органів державного фінансового контролю [5].

На виконання цих законодавчих норм спільним наказом Головного контрольно-ревізійного управління, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури від 19 жовтня 2006 року № 346/1025/685/53 було затверджено Порядок взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України [6] (далі – Порядок). У цьому наказі визначається порядок призначення і організації органами Держаудитслужби ревізій за зверненнями правоохоронних органів, порядок виділення спеціаліста для участі у перевірках, що проводяться правоохоронними органами, особливості підписання, розгляду та направлення звернень правоохоронних органів та органів Держаудитслужби, а також механізм взаємного інформування цих суб'єктів. Відзначаючи позитивний вплив нормативно-правового закріплення механізму взаємодії правоохоронних органів та органів фінансового контролю, який був здійснений за допомогою Порядку, слід наголосити й на недоліках його дії у сучасних умовах. З часу прийняття Порядку (2006 рік) його норми не було змінено та доповнено жодного разу, хоча його було підготовлено на основі законів, які або втратили чинність («Про міліцію», «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 року), або до яких були внесені значні зміни («Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»).

Такий стан нормативно-правового регулювання взаємодії правоохоронних органів та органів фінансового контролю негативно впливає на правозастосовну практику, про що відзначається у судових рішеннях. Так, Запорізький окружний адміністративний суд у рішенні від 5 квітня 2018 року у справі № 808/3230/17, дослідивши норму абз. 8 п. 3.1 Порядку, де вказано так: «За матеріалами участі працівників органів ДКРС як спеціалістів у перевірках, що проводились правоохоронними органами, вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства з питань збереження і використання державної власності та фінансів органами ДКРС не направляються, заходи щодо стягнення в судовому порядку коштів або припинення бюджетного фінансування і кредитування у випадках, передбачених статтею 11 Закону, не вживаються, протоколи про адміністративне правопорушення не складаються», фактично вказав на її нечинність та суперечність Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні». Зокрема, суд відзначив, що нині стаття 11 Закону України

«Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» регламентує порядок проведення ревізій органами державного фінансового контролю та не регламентує вжиття заходів щодо стягнення в судовому порядку коштів або припинення бюджетного фінансування і кредитування. Отже, норма абз. 8 п. 3.1 Порядку взаємодії не є перешкодою у вжитті відповідачем заходів щодо стягнення в судовому порядку коштів або припинення бюджетного фінансування і кредитування [7].

Також у Порядку як підзаконному нормативно-правовому акті містяться приписи, що не базуються на чинних нормах законів України. Відповідно до п. 3.1 Порядку працівники органів фінансового контролю за зверненнями правоохоронних органів можуть брати участь у перевірках, що проводяться правоохоронними органами у підконтрольних установах та на інших об'єктах контролю, як спеціалісти. Підставами для звернення правоохоронних органів до органів фінансового контролю стосовно виділення працівників як спеціалістів є норми законів України «Про прокуратуру», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про Службу безпеки України», Кримінально-процесуального кодексу України, Положення про Державну службу боротьби з економічною злочинністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.1993 р. № 510. Станом на вересень 2019 року лише норми законів України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» (ст. 12) [8] та «Про Службу безпеки України» (ст. 25) [9] давали повноваження залучати як спеціалістів працівників Держаудитслужби, і то серед визначених цим Порядком правоохоронних органів лише співробітникам Служби безпеки України. Натомість п. 7 ч. 1 ст. 17 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» [10], норми якого не визначені у Порядку як підстава звернення, передбачає право Національного антикорупційного бюро України залучати на добровільній основі, зокрема і на договірних засадах, кваліфікованих спеціалістів та експертів, у тому числі й іноземців, з будь-яких установ, організацій, контрольних і фінансових органів для забезпечення виконання повноважень Національного бюро. Не містить підстав та порядку залучення спеціаліста для участі у перевірках, що проводяться правоохоронними органами, й Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [5], а також Положення про Державну аудиторську службу України [11]. Існують й інші недоліки реалізації норм Порядку взаємодії органів державної контрольної-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України. Отже, актуальним є скасування цього нормативно-правового акта, а натомість прийняття нового, що відповідатиме реаліям сучасного правового регулювання та нормам чинного законодавства.

Ще одним органом бюджетного контролю, який взаємодіє з правоохоронними органами, є Рахункова палата. Так, у 2018 році рішення про повідомлення правоохоронних органів щодо виявлених ознак кримінальних правопорушень прийнято Рахунковою палатою за результатами 20 заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Крім того, під час проведення трьох контрольних заходів повідомлення про виявлення ознак кримінального правопорушення здійснювалися самостійно членами Рахункової палати. За цими повідомленнями розпочато 21 кримінальне провадження, а в чотирьох випадках матеріали, надіслані Рахунковою палатою, долучено до вже розпочатих кримінальних проваджень [12].

Відповідно до статті 41 Закону України «Про Рахункову палату» «Відносини Рахункової палати з правоохоронними органами» Рахункова палата у разі виявлення під час здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) ознак кримінального або

адміністративного правопорушення повідомляє про це відповідні правоохоронні органи. Відповідні правоохоронні органи за наслідками розгляду матеріалів Рахункової палати інформують її про вжиті заходи реагування [13]. На жаль, порядок повідомлення, в якому б містилися вимоги щодо строків надання інформації, форми і змісту повідомлення та інших процесуальних особливостей, на нормативно-правовому рівні не визначений. У Методичних рекомендаціях з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, які затверджено рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 р. № 5-5, лише відзначено, що у разі виявлення фактів привласнення грошей і матеріальних цінностей, нецільового використання державних коштів і майна, порушень фінансової дисципліни, інших зловживань щодо державних матеріальних цінностей, які мають ознаки кримінального або адміністративного правопорушення, Рахункова палата інформує про них відповідні правоохоронні органи [14].

Позитивно слід визнати практику, розпочату у 2018 році, щодо підписання адміністративних договорів про взаємодію між Рахунковою палатою України та правоохоронними органами. Зокрема, було підписано Меморандум про співпрацю і обмін інформацією між Рахунковою палатою і Національним антикорупційним бюро України [13]. Однак доцільним видається спочатку на законодавчому рівні визначити основні засади взаємодії правоохоронних органів та органів бюджетного контролю, а потім на їх основі укладати відповідні адміністративні договори чи видавати підзаконні нормативно-правові акти.

Державна казначейська служба України як орган бюджетного контролю здійснює комплекс заходів щодо протидії порушенням бюджетного законодавства. Зокрема, працівники Державної казначейської служби України в межах повноважень, передбачених статтями 112 та 118 Бюджетного кодексу України за порушення учасниками бюджетного процесу вимог бюджетного законодавства, застосовують заходи впливу, визначені статтею 117 Бюджетного кодексу України. Станом на 1 липня 2019 року органами Державної казначейської служби України оформлено 977 протоколів про порушення бюджетного законодавства та складено 1327 розпоряджень про зупинення операцій з бюджетними коштами на рахунках розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів [15]. Цей суб'єкт бюджетного контролю має порушувати питання щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні бюджетного законодавства згідно із законом (пп. 7 п. 6 Положення про Державну казначейську службу України [16]. Однак у звітах органів Державної казначейської служби відсутні дані про порушення таких питань шляхом надання інформації правоохоронним органам. Також не прийнято нормативно-правового акта, що регламентував би взаємодію цих суб'єктів у протидії порушенням бюджетного законодавства.

Висновки. Взаємодія правоохоронних органів та органів бюджетного контролю є необхідною умовою ефективності протидії порушенням бюджетного законодавства. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення узгодженої діяльності цих суб'єктів важко визнати належним. Хоча у правових нормах і закріплені окремі механізми взаємодії, однак нормативно-правові акти, в яких були б регламентовані основні засади, форми та методи взаємодії, або застаріли, або взагалі відсутні. Це призводить до негативних наслідків, серед яких і необхідність адміністративними судами у рішеннях у спорах про правомірність дій органів бюджетного контролю відзначати, виходячи за межі своїх повноважень, невідповідність підзаконних норм приписам законів.

Вважаємо, що доцільним є скасування Порядку взаємодії органів державної контрольної-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки

України, затвердженого спільним наказом Головного контрольно-ревізійного управління, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури від 19 жовтня 2006 року № 346/1025/685/53), а натомість прийняття іншого законодавчого акта. Закріплення основних засад взаємодії правоохоронних органів та органів бюджетного контролю на законодавчому рівні зумовлене не лише важливістю цієї діяльності, але й необхідністю належно регулювати відносини, що можуть безпосередньо впливати на права та обов'язки суб'єктів господарювання, розпорядників і одержувачів бюджет-

них коштів. Крім того, правовий статус Рахункової палати як незалежного органу бюджетного контролю, підзвіт-ного Верховній Раді України, унеможливило закріплення правового механізму взаємодії правоохоронних органів та органів бюджетного контролю на підзаконному нормативно-правовому рівні. Після прийняття відповідного закону (внесення змін до Бюджетного кодексу України) доцільно запровадити практику видання спільних наказів або укладання адміністративних договорів, які б регламентували особливості взаємодії окремих правоохоронних органів та органів бюджетного контролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України про Бюро фінансових розслідувань від 18.09.2019 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf35111=66887.
2. Аналітично-статистичний збірник за результатами діяльності Державної аудиторської служби України, її міжрегіональних територіальних органів та управлінь в областях за січень – грудень 2018 року. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/139470>.
3. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 р. № 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF> (дата звернення: 26.09.2019).
4. Проць І.М., Ваврик В.С. Система фінансово-правових заходів впливу за нецільове використання бюджетних коштів. *Митна справа*. 2013. № 2. Кн. 2. Ч. 2. С. 244–249.
5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26 січня 1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення: 26.09.2019).
6. Про затвердження Порядку взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України : Наказ Головного контрольно-ревізійного управління, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури від 19 жовтня 2006 р. № 346/1025/685/53. *Офіційний вісник України*. 2006. № 44. Ст. 2962.
7. Рішення Запорізького окружного адміністративного суду у справі № 808/3230/17 від 5 квітня 2018 року. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73506513>.
8. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 черв. 1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12> (дата звернення: 26.09.2019).
9. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> (дата звернення: 26.09.2019).
10. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 26.09.2019).
11. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF> (дата звернення: 26.09.2019).
12. Звіт Рахункової палати за 2018 рік. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/2018/ZVIT_RP_2018.pdf.
13. Про Рахункову палату : Закон України від 2 липня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 26.09.2019).
14. Про затвердження Методичних рекомендацій з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту : рішення Рахункової палати від 22 вересня 2015 р. № 5-5. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/About/RegulatoryDoc/arp_5.pdf (дата звернення: 26.09.2019).
15. Інформація щодо зупинення операцій з бюджетними коштами. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/news/informaciya-shchodo-zupinennya-operacij-z-byudzhetnimi-koshtami1507>.
16. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квіт. 2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF> (дата звернення: 26.09.2019).